

Etelä-Savon vesienhoidon yhteistyöryhmän kokous 3/2020

Aika	torstai 17.9.2020	klo 9.00–12.15
Paikka	Teams-kokous	
Läsnä	Pekka Häkkinen, pj. Juho Kotanen Liisa Muuri, siht. Teemu Hentinen Irma Kolari Päivi Kurki Hanne Soininen Pekka Häkkinen Saara Ryhänen Vesa Kallio Hannu Ripatti Tuukka Liukko Hanna Kakriainen Maija Nykänen Sanna Kontinen Timo Hämäläinen Anne-Kaarina Lyytinen Heikki Tanskanen Terhi Helkala Jari Hyvärinen Jarmo Kivinen Matti Puranen Torsti Hyyryläinen Mikael Kraft Marjo Ahola	Etelä-Savon ELY-keskus Etelä-Savon ELY-keskus Etelä-Savon ELY-keskus Pohjois-Savon ELY-keskus Luonnonvarakeskus Luonnonvarakeskus Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu XAMK Pieksämäen kaupunki ProAgria Etelä-Savo, Maa- ja kotitalousnaiset MTK-Etelä-Savo MTK metsälinja, Kaakkois-Suomi, Etelä-Savo INFRA ry Keski-Savon ympäristötoimi Keski-Savon ympäristötoimi UPM Plywood Mikkelin seutu Itä-Suomen aluehallintovirasto Mikkelin seutu Puolustusvoimat GTK Etelä-Savon luonnonsuojelupiiri SSS Oy Mikkelin yliopistokeskus, MUC Saimaan vesiensuojeluyhdistys Suomen metsäkeskus

1 Kokouksen avaus

Ylijohtaja Pekka Häkkinen avasi kokouksen ja toivotti osallistujat tervetulleiksi. Pekka Häkkinen toimi puheenjohtajana ja Liisa Muuri sihteerinä.

2 Kokouksen työjärjestyksen hyväksyminen

Kokouksen työjärjestys hyväksyttiin.

3 Edellisen kokouksen (4.6.2020) pöytäkirjan hyväksyminen

Edellisen kokouksen pöytäkirja hyväksyttiin. Pöytäkirja tallennetaan Etelä-Savon ELY-keskuksen vesienhoidon internet-sivuille: www.ymparisto.fi/vesienhoito/etela-savo

4 Vesienhoidon suunnittelukierroksen tilanne ja aikataulut v. 2020–2021

Juho Kotanen esitteli asiaa. VHA1-2-ohjausryhmä hyväksyy vesienhoito-suunnitelmaehdotukset seuraavassa kokouksessaan 25.9. Toimenpideohjelmat ja vesienhoitosuunnitelmat viimeistellään ja taitetaan lokakuun aikana. Kuuleminen alkaa 2.11. ja jatkuu 3.5.2021 saakka. Kuulemisen käynnistymisestä järjestetään valtakunnallinen sidosryhmätilaisuus 5.11.2020 ([lisätiedot ja ilmoittautuminen](#)).

5 Etelä-Savon pinta- ja pohjavesien toimenpideohjelmaluonnoksen esittely

Juho Kotanen esitteli asiaa. Toimenpideohjelma koostuu neljästä osasta (yleisosa, pintavedet, pohjavedet, yhteenveto).

5.1 Yleisosa

Etelä-Savossa suurin osa vesistöistä on hyvässä tai erinomaisessa tilassa. Kymmenesosa järvipinta-alasta on kuitenkin tyydyttävässä tai välttävissä tilassa. Joista 20 % on tyydyttävässä tilassa. Etelä-Savossa on kolme keinokeinoista vesimuodostumaa, joiden tila suhteessa parhaaseen saavutettavissa olevaan tilaan on tyydyttävä. Luokittelun taso on pääasiassa hyvä, mutta monista varsinkin pienemmissä vesimuodostumissa tila-arvio perustuu asiantuntija-arvioon, koska seuranta-aineistoa ei ole ollut luokittelukaudelta käytettävissä.

Elohopea ylittyy mittausten perusteella kuudessa vesimuodostumassa (Kyyvesi, Yöveden itäosa, Valvatus, Orivesi, Suontee etelä ja Suontee-Puruvesi). Elohopean huuhtoutumiseen voidaan vaikuttaa välttämällä turve- mailla voimakkaita maankäsittelymenetelmiä. Bromatun difenyylietterin PBDE (mm. palonestoaineissa) EU:n normiraja ylittyy asiantuntija-arviona kaikissa vesimuodostumissa, mutta mittausten perusteella vain Haukiveden keskusaltaalla ja Yöveden itäosassa.

Vesien tilaa heikentää pääasiassa ravinne- ja orgaaninen kuormitus sekä vesistörakentaminen. VEMALA-mallilla arvioitu fosforikuormitus on Etelä-Savossa vuosittain 348 t. Kuormitus näkyy erityisesti vedenjakaja-alueilla. Vesa Kallio kysyi, miksi Puruveden kohdalla on korostunut riski, vaikka se on erinomaisessa tilassa ja sitä seurataan monia muita alueita enemmän. Juho Kotanen vastasi, että vaikka järvi on luokiteltu erinomaiseen tilaan, fosforikuormitus on joillakin osa-valuma-alueilla merkittävää ja vaikuttanut lahtialueiden nuhraantumiseen ja sinileväkukintojen yleistymiseen. Puruveden erinomainen tila on tämän takia riskissä heikentyä hyvään tilaan. Hydrologis-morfologinen tila on heikentynyt niissä muodostumissa, joissa on jonkinlainen vesistörakenne. Esimerkiksi Saimaan eri osa-alueet eroavat tilaltaan mm. rakennetun rantaviivan, siltojen ja penkereiden vaikutuksen ja asutuksen määrän mukaan.

Etelä-Savossa on 111 vesimuodostumaa, joiden hyvällä tai erinomaisella tilalla on tunnistettu riski heikentyä. 39:n hyvää huonommassa tilassa olevan vesimuodostuman tilatavoitteen saavuttamista on siirretty luonnonolosuhde- tai teknisen poikkeaman perusteella vuoteen 2027. Erityisalueilla voi

olla erilaiset tavoitteet, mutta niissäkin on usein tarvetta vähentää ravinne-kuormitusta.

Pohjavesien määrällinen ja kemiallinen tila arvioidaan yhteensä 167:ssä I- ja II-luokan pohjavesimuodostumassa. Riskialueita on 10 kpl, joista 4 pohjavesimuodostumaa on huonossa kemiallisessa tilassa. Merkittävimmät riskinaiheuttajat ovat pilaantuneet maa-alueet, liikenne, asutus, yritystoiminta ja maa-ainesten otto. Määrällinen tila on hyvä kaikissa pohjavesimuodostumissa.

5.2 Toimenpiteiden suunnittelun lähtökohdat

Toimenpidesuunnittelun tulee perustua tarpeeseen tilatavoitteiden saavuttamiseksi. Toimenpiteet suunnitellaan vesimuodostumille, jotka ovat hyvää huonommassa tilassa tai riskissä heikentyä. Kohdistaminen tapahtuu paineisiin perustuen. Hajakuormitustoimenpiteet kohdistetaan suunnittelualueille. Ohjauskeinot kohdistetaan koko vesienhoitoalueelle, ja ne esitellään vesienhoitosuunnitelmissa. Sektorikohtaisista toimenpiteistä on pidetty sidosryhmätyöpajoja ja asiantuntijapalavereita. Kustannukset on arvioitu karkeasti vuositason tasolla. Investoinnit jaetaan pidemmälle aikajänteelle, ja niistä lasketaan vuosikustannukset.

5.3 Yhdyskunnat

Yhdyskuntajätevedenpuhdistamoille suunniteltujen toimenpiteiden vuosikustannus on arviolta 25 milj. euroa. Suurin ja kallein toimenpide on keskitetyn jätevedenpuhdistuksen järjestäminen. Siirtoviemärit on suunniteltu Anttolan ja Ristiinan puhdistamoille. Ympäristölupien tarkistaminen voi tulla kyseeseen esim. saneeraamisen yhteydessä, alustavasti Juvalla ja Varkaudessa (Pohjois-Savo). Häiriötilanteisiin varautuminen on jatkuvaa toimintaa, mutta jokaisella vesihuoltolaitoksella suunnitelmat tulee tarkistaa ainakin kertaalleen tulevalla kaudella. Viemäriverkostojen saneeraukseen on arvioitu tarvittavan vajaat 2,7 milj. euroa. Vapaaehtoisesta vesiensuojelusopimuksesta on keskusteltu kahden puhdistamon kanssa (Mikkeli, Pieksämäki). Hulevesien hallinnan tehostamista tarvitaan erityisesti Mikkelin Pankalammella ja Hanhijoella.

5.4 Haja-asutus

Kiinteistöjen määrää ja saneeraustilannetta herkillä alueilla on arvioitu valtakunnallisella GIS-analyysillä, jonka perusteella on arvioitu kunnostusta vaativien kiinteistöjen määrät ja vuosikustannukset. Ongelmana on, että kaikkien kohteiden/viemäri liittymien nykytilasta ei ole ajantasaista tietoa. Heikki Tanskanen korosti, että tavoitteet ovat hyvin optimistisia, eikä niitä välttämättä saavuteta kolmannella kaudella ja se pitää ilmaista myös TPO:n tekstiosassa. Kuntien tietoa tarvitaan vielä lisää arvioinnissa. Keskustelua aiheutti kuntien vastuu lietteiden vastaanoton, jätehuollon sekä vedenpuhdistamisen järjestämisessä. Myös ravinteiden kierrätys ja sen huomiointi tulevaisuudessa herätti keskustelua.

5.5 Turvetuotanto

Turvetuotannon vesiensuojelussa suunnitellut toimenpiteet kuuluvat perustoimenpiteisiin. Ympäri vuotuisuus on tavoitteena kaikissa menetelmissä.

Tiedot perustuvat v. 2019 tietoihin pinta-aloista ja vesiensuojelumenetelmistä. Kolmannella kaudella ei ole odotettavissa merkittävää tehostamista. Tulevaisuudessa on tärkeää parantaa häiriöpäästöjen hallintaa ja vesiensuojelurakenteiden mitoitusta. Turpeenostoala on laskusuunnassa, ja alueiden jälkikäyttöä pitäisi ohjata ilmaston, vesistön ja monimuotoisuuden kannalta kestäviin ratkaisuihin.

5.6 Maatalous

Perustoimenpiteitä, jotka käsittävät mm. nitraattidirektiivin ja ympäristökorvausjärjestelmän toimenpiteet, ei ole kirjattu TPO:hon. Täydentäviä toimenpiteitä on esitetty yhteensä vuosittaisen vajaan 8 milj. euron edestä. Vesa Kallio huomautti, että tilojen määrä vähenee tasaisesti vuosittain 100–150 tilalla, mikä heijastuu peltojen viljelykäyttöön ja hallintaan. TPO:ssa esitetään lannan prosessoinnin edistämistä erityisesti biokaasun tuotannolla. Ryhmässä kommentoitiin, että biokaasun ongelma on huono kannattavuus ja valtion puutteelliset toimet alan edistämiseksi. Vesa Kallio korosti, että ilmastonäkökulma pitää huomioida aiempaa perusteellisemmin toimenpiteiden suunnittelussa. Päivi Kurki muistutti, että biokaasuun nivoutuu ilmastonäkökulmasta uusiutuvan energian tuotanto ravinteiden kierrätyksen lisäksi, mikä nostaa biokaasun merkitystä merkittävästi. Aluesuunnittelussa tulisi huomioida maaseudun ominaisuudet, jotta ala pysyy kilpailukykyisenä. Järvi-Suomen maaseudun ympäristö- ja ilmasto-ohjelman kirjaukset tarkistetaan toimenpideohjelmiaan.

5.7 Metsätalous

Metsätalouden perustoimenpiteiden, kunnostusojituksen vesiensuojelun ja suunnittelun, määräksi esitetään samaa tasoa, joka on ollut toisella vesienhoitokaudella. Täydentävinä toimenpiteinä lisätään erityisesti vesiensuojelurakenteiden, suojakaistojen ja koulutuksen ja neuvonnan määrää. Valmis-teilla oleva uusi kannustejärjestelmä tulee vaikuttamaan toimenpiteiden toteutumiseen. Suojakaistojen ja hakkuiden määrä riippuu vuosittain puun kysynnästä ja markkinatilanteesta. Metsäammattilaiset tarvitsevat uuteen tietoon perustuvaa koulutusta ja tietoisuutta vaihtoehdoista sekä ekologisista ja taloudellisista vaikutuksista, jotta toimenpiteet jalkautuvat kentälle.

Keskusteltiin jatkuvan kasvatuksen menetelmästä vesiensuojelun ja ilmaston kannalta. Juho Kotanen kertoi, että jatkuvan kasvatuksen menetelmä on vesienhoitosuunnitelmassa ohjauskeinona, ja menetelmän käyttöä pyritään edistämään niille soveltuvilla alueilla. Hannu Ripatti mainitsi, että rehevät turvemaat soveltuvat luontaisilta ominaisuuksiltaan parhaiten jatkuvan kasvatuksen menetelmään. Menetelmän yleistymistä seurataan metsänkäyttöilmoituksista, mutta tiedossa on paljon epätarkkuuksia.

Ryhmässä nostettiin esiin, että myös rantametsien oikeat käsittelymenetelmät ovat erittäin tärkeitä, jotka pitää tuoda esiin ainakin TPO:n tekstiosassa. Marjo Ahola tiedotti, että metsäkeskuksella käynnistyy syksyllä uusi rantametsien käsittelyyn ja menetelmäkehitykseen liittyvä kehittämishanke, joka pitää mainita myös TPO:ssa. Hankkeessa otetaan esimerkiksi kohteita, joissa rantametsäkohteita hoidetaan uusin menetelmin ja seurataan vaikutuksia.

Suunnittelu on aiempaa kokonaisvaltaisempaa, joka tähtää ojitustarpeen vähentämiseen. Saara Ryhänen muistutti, että ojituskysymys on usein yhteinen maatalouden ja metsätalouden kesken. Maatalouden toimenpidevalikoimassa oleva luonnonmukainen peruskuivatus olisi hyvä toimenpide myös metsätalouspuolella. Vesiensuojelurakenteet sisältyvät peruskuivatukseen, mutta luonnonmukainen peruskuivatus on käsitteenä laajempi ja kokonaisvaltaisempi ja vaikuttavuudeltaan kattavampi. Tämän ajattelutavan tuominen myös metsätalouteen olisi tärkeää.

Heikki Tanskanen korosti ilmastonmuutoksen vaikutuksia nimenomaan turvemailla, jotka ovat tärkeitä kasvihuonekaasupäästöjen lähteinä ja sitojina. Puheenjohtaja muistutti, että aineistoa on jo olemassa toimenpiteiden tarkkaankin kohdentamiseen oikeille alueille. Asia on tärkeä myös maakuntastrategian kannalta.

Alueellinen metsäohjelma on valmisteilla samaan aikaan, ja siitä poimitaan vielä asioita TPO:hon. ELY-keskuksen lausunnossa vesiensuojelun ja ilmaston kannalta kriittiset alueet nousivat esiin.

Valtakunnallinen ohje kehottaa vielä kriteereiden yhtenäistämiseen ja vaelluskalojen huomioimiseen.

5.8 Kunnostus, säännöstely ja rakentaminen

Rehevöityneiden järvien kunnostamistoimenpide kattaa n. 40 kohdetta. Sisäinen kuormitus on monen kunnostuskohteen ongelma. Toimenpiteinä ovat pääasiassa hoitokalastus, niitto ja hapetus. Kalankulkua helpottavia toimenpiteitä ja virtavesien elinympäristökunnostuksia esitetään paljon. Monessa virtavesikohteessa suunnitelmat ovat jo valmiina. Etelä-Savon patokartoitushanke on toiminut hyvänä taustaselvityksenä toimenpiteiden suunnittelulle. Erityisalueina oleville lintuvesille on tarkoitus laatia kunnostussuunnitelmia ja toteuttaa varsinaisia kunnostustoimenpiteitä osin HELMI-ohjelman kautta. Vesiensuojelun tehostamisohjelma on lisännyt resursseja lähivuosille ja tehostanut toimenpiteiden käynnistymistä.

5.9 Pohjavesien toimenpiteet

Pohjavesien hoito perustuu monilta osin suojelusuunnitelmiin, joissa on kuvattu tarkemmin kohdekohtaiset toimenpiteet. Suojelusuunnitelmien laatiminen ja päivittäminen on TPO:n keskeisin toimenpide. Muutamille alueille tulee laatia rakenneselvitykset, joissa selvitetään pohjavesialueen rakennetta ja virtausreittejä. Pilaantuneiden maa-alueiden aiheuttamien riskien arviointi ja kunnostussuunnittelu on keskeinen ja kallis toimenpide. Pohjavesien toimenpideohjelmassa esitetään lisäksi toimenpiteitä vedenottoon, liikenteeseen, yhdyskuntiin, maatalouteen ja teollisuuteen liittyen. Vuositasolla toimenpiteiden kustannukset ovat arviolta n. 24,4 milj. euroa.

5.10 Tilatavoitteen saavuttaminen ja poikkeukset

Vesien hyvä tila piti saavuttaa alun perin vuoteen 2015 mennessä. Jatkoajan myöntäminen ja perustelut on mietitty tapauskohtaisesti. Etelä-Savossa ei oteta käyttöön alennettuja tilatavoitteita. Hyvää huonommassa tilassa olevissa kohteissa tilatavoitteen saavuttamista siirretään vuoteen

2027. Perusteena on käytetty luonnonolosuhteiden ylivoimaisuutta tai teknistä kohtuuttomuutta tai näiden yhdistelmää. Kemiallisen tilan osalta tilatavoitteet saavutetaan vuoteen 2027 mennessä sekä pinta- että pohjavesissä. Yhteistyöryhmä suhtautui toimenpideohjelmaan myönteisesti. Torsti Hyyryläinen kuitenkin huomautti, että toimenpiteitä ei ole priorisoitu, joten rajallisten resurssien kohdentaminen merkittävimpiin ja vaikuttavimpiin toimenpiteisiin ei ole helppoa. Iso kuva ja tavoite uhkaavat hukkua laajaan kokonaisuuteen ja ristiin kytkennät muihin strategioihin vaikeuttavat toimenpiteiden toteutumisen seuranta. Puheenjohtaja vertasi vesienhoidon toimenpideohjelmaa muihin maakunnan strategioihin. Sektorit tulisi sitouttaa kokonaisvaltaisesti tavoitteiden toteuttamiseen ja toimenpiteet jalkauttaa maakunnan ja aluetalouden kehitykseen. Päivi Kurki korosti energiasektorin merkitystä ravinteiden kierrätyksen ja vesiensuojelun osalta.

Toimenpideohjelman viimeistelyyn tarvitaan vielä monen tahon apua ja tietovarantoja. Erityisesti uusista, vesien tilatavoitteisiin vaikuttavista hankkeista tarvitaan lisätietoa. Toimenpideohjelman luonnokseen toivotaan kommentteja Teams-työtilan kautta tai sähköpostilla Juho Kotaselle tai Liisa Muurille **9.10. mennessä**.

6 Vesienhoitosuunnitelmat, valmistelutilanne

Juho Kotanen esitteli vesienhoitosuunnitelmien kuulemiseen avattavia aineistoja. Tausta-aineistona on Etelä-Savon vesienhoidon toimenpideohjelma, SYKE:n Vesikartta päivitetyn aineistoin ja luokittelun tukena käytetyt tietojärjestelmät. Lausuntopyyntöt lähetetään yhteistyöryhmän organisaatioille lausuntopalvelu.fi:n kautta. Kansalaispalaute kerätään todennäköisesti otakanta.fi:n kautta. Sähköinen TPO-hanke on käynnistynyt, ja toimenpideohjelma avataan internet-palvelussa näillä näkymin tammikuussa 2022 kolmannen vesienhoitokauden käynnistyessä.

Juho Kotanen esitteli suunnitelmaa lyhyesti sisällysluettelon avulla. Vesienhoitosuunnitelmien sisältö tulee kansallisesta lainsäädännöstä. Luonnoksiin voi tutustua tarkemmin Teams-työtilassa.

7 Hankkeiden tilannekatsaus

Liisa Muuri esitteli aihetta. ELY-keskuksen vuonna 2020 rahoittamista hankkeista on julkaistu tiedote ([linkki ely-keskus.fi-tiedotteeseen](https://ely-keskus.fi/tiedotteeseen)). Yhteensä hankkeita käynnistyi tänä vuonna 11 kpl, joita tuettiin n. 180 000 eurolla. Kesällä avattiin kysely ([linkki Webropol-kyselyyn](https://webropol.fi/kyselyyn)) vesistökuunnostuskohteista, ja vastauksia on saatu tähän mennessä noin 30 kpl. Vesistökuunnostusten uusi avustushaku käynnistyy 15.10. ja päättyy 30.11. mennessä.

Vesiensuojelun tehostamisohjelman uusi teema maa- ja metsätalouden vesienhallinnasta käynnistyy tänä syksynä avustushaun merkeissä. Teemaan on varattu yhteensä 9 milj. euroa, josta 2 milj. euroa on kohdennettu vuosina 2021–2022 toteutettaville hankkeille. Kokonaisuutta hallinnoi Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus. Avustushaku on yhdistetty ELY-keskuksen muihin vesienhoidon avustuksiin. Teemassa haetaan hankkeita, jotka edistävät kestävää vesienhallintaa maa- ja metsätalousalueilla, tukevat valuma-

29.9.2020

aluetasoista vesitalouden suunnittelua ja toteutusta sekä vähentävät vesistöön kohdistuvaa kuormitusta ilmasto- ja ympäristökestävyyden huomioiden. Hankkeelle myönnetyn avustuksen osuus on harkinnanvarainen, mutta keskimäärin 50 %. Etelä-Savon ELY-keskuksessa lisätietoja antaa Juha Maaranen.

Marjo Ahola esitteli keväällä käynnistynyttä Suomen metsäkeskuksen ja ELY-keskuksen yhteistyöhanketta metsätalouden vesiensuojeluun liittyen. Metsäkeskus laatii yhteistyössä ELY:n kanssa toteuttamiskelpoiset metsätalouden vesiensuojelusuunnitelmat Kyyveden latvat -metsätalouden vesiensuojelun yleissuunnitelman valuma-alueille ([linkki yleissuunnitelmaan](#)). Suunnittelua tehdään Nykälänjoen-Naarakjoen, Naarakjärven, Niskakoskenjoen ja Iso-Naakkiman valuma-alueilla. Näille neljälle 3. jakovaiheen valuma-alueelle laaditaan yhteensä 5–6 Kestävän metsätalouden määräaikaisten rahoituslain (Kemera-laki) tuella toteutettavaa vesiensuojeluhanketta. Vuosittain toteuttajaa haetaan 1–2 hankkeelle. Viimeinen hankehaku on vuonna 2023.

Maastotyöt ovat alkaneet toukokuussa ja jatkuvat lumien tuloon saakka. Maastossa on löydetty jonkin verran jo toteutettuja rakenteita, joiden kunnostustarve on arvioitu. Vesiensuojelurakenteita suunnitellaan ja toteutetaan pääasiassa yksityisten metsänomistajien maille, mutta myös yhteisöjen maille suunnitellaan rakenteita mahdollisuuksien mukaan, vaikka niiden toteutuksen täytyy tapahtua muuta kautta. Suhtautuminen metsäyhtiöiden, kuntien ja valtion puolelta hankkeeseen on ollut myönteistä. Turvetuotantoalueen purkuojaan esitettyjä toimenpiteitä ei voida toteuttaa kemera-rahoituksella, sillä tarkka kuormituslähde on tiedossa. Näille toimenpiteille etsitään muuta rahoitusta. Maastotöissä kartoitetaan myös mahdollisia vesiensuojelun tehostamisohjelman maa- ja metsätalouden vesienhallinnan teemaan sopivia kohteita.

Yhteistyöryhmässä pidettiin toimintamallia erittäin hyvänä ja toivottiin sille jatkoa tulevaisuudessa myös muilla alueilla.

8 Muut asiat

Syksyn aikana on tulossa nimeämispyyntö yhteistyöryhmään kolmannelle kaudelle.

9 Seuraavan kokouksen asiat ja kokouksen ajankohta

Seuraavan kokouksen ajankohta sovittiin lopputalvelle tai alkukeväälle. Kokouksessa ehdotettiin keskittyttävän käynnissä olevien hankkeiden esittelyihin. ESAELY lähettää kokouskutsun ja kalenterimerkinnän.

10 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 12.15.

29.9.2020

Puheenjohtaja

Pekka Häkkinen

Sihteeri

Liisa Muuri

Liitteet

Kirjoita tähän

Jakelu

Etelä-Savon vesienhoidon yhteistyöryhmän jäsenet ja varajäsenet

Tiedoksi

Kirjoita tähän